

A' ROMAI TSASZÁRI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indúlt BÉTSBÖL Szeredán 9. Juliusban. 1788.

Hadi Környülállások és Történetek.

Majd minden közönséges Levelekben azt olvas-
suk, hogy egész Europa mint edgy tsudálko-
zással tudakozza : az Auszriai és Muszka Táborok
miért nem mozdúlnak ? miért várták-meg mind a'
Nagy Vezért a' szárazon , mind a' Kapután Basát
a' Tengeren ? és — miért nem foglalták-el eddig
az ellenség földjének edgy bizonyos részét ? Tue-
nák tsak az illyetén tsudálkozók az előre ki-szabott
hadi - plánumat ; a' Török Birodalomnak mostani
belső - állapotját ; hadakazó Népének szokását —

több mint 12 Fejedelmi titkos Tanács-házoknak ebben öszve-elegyedett és részves munkáját — nem fognának tsudálkozni rajta, hogy még eddig tsak magunkat óltalmazó-képpen állunk az ellenség előtt. — Nagy betsületekre szolgál a' Fejedelmi Udvaroknak azon éles Politika, melly-szerént már ma, a' maga ellenségétől meg-sértődött fél-is azon mesterkedik, hogy az emberi nemzetnek mennél kevesebb vér-ontásával győzhesse-meg a' maga ellenségét és — békefséget szerezhessen azon-kivül, hogy a' maga fel-tett tzeljától tsak edgy szörfzalnyit-is azonban el-ne áljon. Altal-látták már azt a' mezf szebb látó Udvarok, hogy sok módak legyenek, melly-szerént a' leg-dühösebb ellenség-is elvesztheti a' maga sebesen égő tüzét, és meg-erötlennitethetik azon-kivül, hogy közönséges ütközetek legyenek — és 200-ezer mind élni szerető ember egymást le-appritsa. A' Töröknek tüze sebesen égő; de mint a' puskaapor hirtelen fel-lobban's füst lesz belölle. Ezeknek az a' szokások, hogy mihelyt ök a' magok ellenségekhöz közel érkeznek, azonnal törnek, szakad, nyerne, vesztenek, minden dolgok ki-menetelének meg-fontalása nélkül öszve-tsapnak; melly-szerént az előre néző és ébren vigyázó ellenségtől, ki ezeknek tüzeket edgy jó helyben vert hadi-fészekből várja magára, gyakran meg-veretnek. Ezt tselekezik most a' 2 Keresztény Tsászári Taborok: a' magok határ-széleiken jó fészekben vervén magokat, az ö sebes lángal égő ellenségeiknek edgy meg-rettenthetetlen hideg vérü ábrázottal néznek szemekbe, és reájok nem ütnek;

mig amazok meg-boszonkodván, török szakad, ezekhez által-jönek, és a' mieinknek kevés veszedelmekkel verettetnek-meg; mely bizonyoson meg-isek, ha ök azokan az úton, mellyeket nekik ezen tzállal a' Bánátban 's másutt nyitva hagytnak; bé-találnak ütni. Azonban, jól tudják a' mi Vezérek, hogy a' Török nem olyan nagy türhető, mint a' mi Hazánkból a' Bétsi mézár-székre hajtott ökrök, mellyeknek Györtöl-fogva Bétsig éhen kelletik útozni, és leg-alább 5 — 6 napig éheznek. Ha a' Török 2 hónapig Táborban fekszik, 24 óra alatt nem eszik, nem alszik, az ő sebes tüze hamar meg-alszik, és — vagy a' magok Vezéreket meg-ölik, vagy a' Táborból Sergestől térnek visszra; a' mint a' Nagy Vézér Táboránál már-is kezdették tselekedni. Edgy olyan Tábor, mely minden eleségbéli dolgokkal előre bővelkedik, várakozással nézhet az edgy olyan ellenségnek szemközi, kiről bizonyoson tudja, hogy nem sok van mit falatozzék. Már-is öly nagy a' drágaság Konstantzinápolyban, mely az egész Országot belsőzenebonával fenyegeti; mivel tsak az edgy Náto-lia tartja benne a' lelket, másúnnan semmi eleség már ide nem vitettethetik. — Mindenek azt kérdik: miért nem ostromoljuk Belgrádot? — de miért rontanánk-le nagy költséggel és sok ezer embereinknek vérekkal edgy olyan Erőtséget, mellyet tudunk, hogy épen minden órán birhatunk? miért pusztittanánk-el edgy öly Tartományt, melynek bírástát reménylhetjük? — Ha valaki ezen nagy bízokodásu szovakon tsudálkozni találna, tudja meg

azt, hogy némely békeiséget munkálódó idegen Hatalmofságok azon vagynak, hogy valamit tsak az Auszriai Udvar a' Palsarovitzai békeiség előtt birt, a' most mind visszajöjjon, és a' Muszkának Krimia nagy pompával engedtesék által, a' megtett hadi-költségekért pedig egész Belsarábiából kiköltözzék a' Török. Mig a' békeiség keresése ilyen fel-tételek alatt munkában léfzen; addig a' mi Táborunk tsak magát védelmező fegyvert visel; de mihelyt az ilyen fel-tételü békeiség' munkája edgy átaljában a' Portától meg-vettetik, (a' mint még eddig semmit sem-is ígért) leg-ottan keményebben nyúlnak a' dologhoz. A' mit edgy közönséges Levélben olvasunk, azt-is ezután írhatjuk: — hogy Svéd és Dán-országok (szól az író) nem azért izennek hadat Orosz-ország ellen, mintha a' Svéddek a' Nagy Péter Tsászár által el-vétetett Tartományaikat kívánnák vissza-venni, hanem hogy a' Lengyelek' ügyében, az ő 2 hatalmas hadakozó szomszédjaik ellen segittségül lehessenek. A' Pruszszus azért halgat, hogy ez által a' maga tzéljára utat találjon, és a' szövetekezett Belgium. — Britannia minden órán más-felöl ajtót nyit a' szomorú játéokra. — Sardinia és Spanyol-ország ezen ügyből ki-nem maradhatnak — edgy szóval, a' Török háboru Finniában és Felső-Olasz-országban fog végezödni.

A' mit előbb a' Konstantzinápolyi szükségről, az onnan lekezett Levelek-szerént, irtunk vala, tsak nem azt írhatjuk a' Zemlini Levelek után Serviáról-is; ugyan-is. — A' múlt h. 27-dikén költ Levelek-szerént itten mind az emberek, mind a' Mar-

hák eleségére nézve olly nagy szükség vagon, hogy a' Nagy Vezér kéntelenítettik tsak kisebb Sergekkel jelenni - meg ezen a' részén! Már a' Szemendriánál jelenlett 15-ezerből álló Török Tábor tsak 6000-re apadott-le, és a' Belgrád' fegittségére küldött 10-ezer nép-is, a' szükség miatt, melly Belgrádban rend-kivül való, ki-maradott. A' Belgrádiak magoknak elegendő eleségnek meg-érkezéséhez tartván számot, mindeneket meg-ették és itták; már most edgy darab időtől fogva semmi sem érkeztvén számokra, az el-éhezett Jantsár, mint az őszi-légy, tsak amugy hever a' Vár' fokán és sántzaiban. Pálinkájok és Borok nints a' Belgrádiaknak annyi, hogy a' benn lévők edgy-szer mindnyájon a' szájokat ki-moshatnák vele; pedig, kivált Pálinka nélkül — kisebb a' Töröknek Mahumedben való hite a' Mústár-magnál. A' Belgrádiak minden Marháikat ölik és eszik; minthogy a' körül lévő helyeken termett füvet a' Szabad-sereg-béliek és a' gyakran ott meg-fordult rendeletlen Törökség töből ki-pútisztította. Bejjebb pedig Serviában ebben az esztendőben semmit nem vetettek vala, jó reménység fejébe. A' Tefsáloniái Sergek, kik a' m. h. végén érkeztenek vala-meg Belgrádba, annyira nem tetszik ezen sovány élet' módja, hogy el-végzették legyen magokban, hogy mi-helyt ezen nagy böjt el-múlik (mely már nem sokáig tart) leg-ottan vissza-induljanak Belgrádból. Ezen éhség okozza, hogy a' Nagy Vezér és Beklerbék távúllabbatska kéntelenítettnek maradni a' szélektől. Ezen éhség okozza, hogy a' m. hón.

18-dikától fogva tsak edgyetlen edgy lövést sem hallottanak a' Zemliniek Belgrádból. — A' múlt h. 22-kettödikén igen rettenetes meny-dörgő idők járnak vala ezen a' tályon, a' midön a' menykö tsak nem edgy pertzentésben esett-le Belgrádban és Zemlinben. Belgrádban edgy házot meg-is gyújtott, melynek tüze Zemlinbe látszott; Zemlinben pedig edgy Tábori Papot sértett-meg valamennyire. — — 24-dikén a' múlt hónapnak a' régulatlan Szabad-seregbéliek és a' Törökök között megint edgy véres tsata támodott vala Ostrosnitza körül, hol 20 Törökök életeket halállal, 4-en pedig szabadságokat fogsággal válták-fel. A' mi Szabad-sergünkből tsak 10-en estenek-el, de ezek között taláztatik a' fő Vajdának Pérovitsznak edgy közélről való attyafia-is, kit a' maga próbált vitézségeért közönségesen fajnállanak.

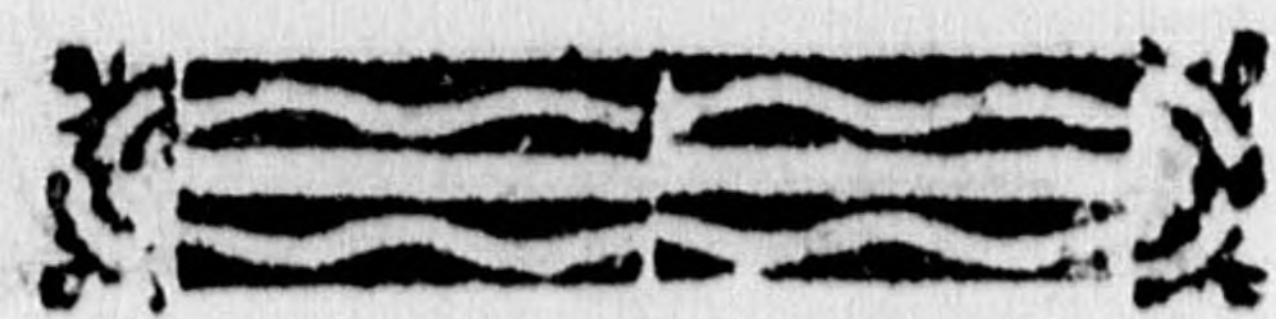
Azon tsatáról, melly 19-dik Jun. a' Törtsvári kapun kivül Válya - Muliérinél esett vala, mellyet a' Fő Hadi-Tánátshoz jött jelentés - szerént közelebb múlt Levelünkben le-irtunk vala; arról a' Szebeni Ujságlevél egy kevés külömbséggel így ír: hogy t. i. midön a' Válya - Muliériverel által ellenben lévő hegy oldaláról 2-ezer Törökök, többnyire lovasok, Hallákiáltással sebessen le-rohannának, és nem külömb sebességgel azon hegy-oldalára, mellyen a' mi Sergeink állanak vala, fel-felé indulnának, akkor a' 2-dik Székely gyalogok' Obestere B. Mayersheim, és a' Leop. Toskána Húszárok' Obestflájdinántja d' Ott Uraknak jó rendeléséből, a' mi ágyuink leveles ágakkal ugy bé-takarva valának, hogy azokat az

ellenség nem láthatta; a' legénységnek-is nagy része a' sántzokban el-vala rejtve, és így nagy reménysége vala a' Törökségnek ezen kitsin Örizetet fel-falni: de midön az ellenség mintegy 60 lépésnyire közelített vólna a' mi sántzaink' eleibe; akkor edgy adott jelre el-tünvén a' bēfedező lárva superlát, mind a' legénység mind pedig az ágyuk láthatókká levének, melyek olyan gollyóbifoknak és kartátsoknak rémitő sűrű záporát hullatának az elségre, hogy azok kevés pertzentélek' alatt meg-zavarodva nyakra före meg-futamodának, és a' milyen sebességgel jöttek vala, olly nagy sebességgel a' túlsó hegynek tetejére visszamenének; addig pedig mig oda érkeztenek, a' mi ágyuink által megszűnés nélkül kísértettek. Itt a' Törökök meg-állván, az erdőben indultak a' miéinknek két szárnyának ostromlására, szinten délig tüzeltek-is a' bokrok közül, de semmi kárt nem tettek. Ezen apróság hafzontalan puskázásnak hogy véget velsen Obester Mayersheim Ur, némely Stutzosokat, Szabad-seregbélieket, és Toskána Húszárokat tsak gyalog, Eliátnak a' Szabad-seregbéliek' Kapitányának, és Hadnagy Juillerádnak vezérlések alatt az erdőbe-küldött; kik onnan a' Törököket betsülettel kis vadászták. A' Rukuri tetön nem 3-ezeret, hanem 3 százat hagytak vala hátra magok közül a' Törökök, kikkel Kimpelungába vissza tértek; a' tsatázó-piatzon a' Törökök közül nem 5 hanem 127 maradott halva, azokon-kivül a' kiket magokkal el-vihettek. Hogy ezen tsatában részünkről egy legény sem esett-el, annak lehet köszönni, hogy B. Mayers.

Mayersheim Ur, a' Törökök ki-ütő szándékát Bras-sóban létében meg-értvén; mingyárt a' Törtsvári kapuhoz ki-ment, jó készületeket tétetett, és a' dolgot maga igazgatta: de az Obeftlájdnak d' Ott Urnak jelen léte, és szemelése-is nagy dicséretet érdemlett.

A' Hadi-Fő-tanátstól ki-adatott tudósítás ez:

(**) A' Serviai Szabad-seregnek Vezére Májor Mihályevits Juniusnak 22-dikén kerülő vigyázatot küldvén-ki, azok által meg-értette, hogy Szelésniknél naponként a' Törökök magok lovaikat legeltetik, ugy mindazáltal, hogy egy néhány száz fegyveresek őrzik a' legelő marhákat. Erre nézve az említett Mihályevits, maga mellé vévén Kapitány Novákovitsot, nem különben Petrovits és Vlajkó Fő Vajdákat, azokkal és azoknak Sergeivel a' Szelésniki Malomhoz ment, ottan a' helységnek fekvését meg-szemlélte, és ahoz képest a' bokrokba a' legénységet ugy el-rejtette, hogy más napon reggel ki-jövéen Belgrád-felől a' legeltető Törökök, ezen bokrok mellett elé mentek, és észre nem vették volna a' Szabad-seregbéliek ottan létét, ha szokás szerént a' Törökök kutyákat nem vitték volna magokkal; de ezen ebeknek ugatása által rájuk vezettetvén a' Törökök kezdetek rájuk lövöldözni; mely lármára a' Törökök mind öszve-gyülvén, a' Belgrádi út-felé visszanyomultak. Látván itten Kapitány Szokolovits, hogy a' Törököket és a' reménylett prádát e' szerént el-szalasztják kezük közül; minden-felől jelt adatott az ütközetre,

melly-

mellyre a' bokrok közüll hirtelen elő rohant Szabad-seregbéliek által a' Törökök körül vétetének: már szintén edgy óráig tartott vala a' viadal, midön Belgrád-felől nagy sebességgel feles Törökség kezde közelíteni; mellyet látván a' Szabad-seregbéliek Vezére, a' magáéival szép rendben Ofztruzniza és Dubolki-felé, Palletre visszahúzza magát. Ezen tsatában a' körül vett Törökök közül kevés maradott életben, ugy hogy száznál többen a' Törökök el-estének, 10-en elevenen el-fogattanak: 40 lovak a' tsata piatzon el-estének, 15 lovakat pedig a' miéink el-hoztanak. Itten a' Szabad-seregbéliek közüll 9-et el-fogott a' Törökség, 3-mat pedig Rodován Harambasával, (tolvajok Kapitánnya) edgyütt el-ejtett. Májor Mihályevits nagyon meg-dítsírte ezen viadalban a' Szabad-seregbélieknek vitézségeket nevezetesen pedig a' két Kapitányok Szokollovits és Novákovits, ugy a' két fő Vajdák Petrovits és Vlajkó, nem külömben Fő-Hadnagy Deli Györgye meg-külömböztetett vitézségekért dítsértetet kaptanak. — A' Szerovliáni Tábortól Hertzeg Liktenstáintól jött jelentés-szerént Jun. 23-dikán délben, a' Tsertzini és Bogá'si Tsárdák között 200 lovas Törökök, az Unna vizén gázlóba által jöttek: ezeket a' vizen túll lévő erdő miatt a' mi szélső vigyázataink addig meg-nem látták, mig a' partra nem érkeztek, tehát, mihelyt azok a' vizen keresztül kezdetek jöni, mingyárt az egy V. Káplárból és 5 legényből álló vigyázat, a' Bogá'si Tsárdától vissza húzza magát. Mig a' lármára a' mi Sergeink közelithettek volna, addig az által
jött

jött Törökök, bizván a' túlsó parton hagyott egynéhány százból álló segittségben, a' Bogást Tsárdát fel-prédálták, el-égették, sött (ezek a' Sámson ró-kái) az aratatlan gabonát-is a' mi határunkan kezdettek vala gyujtogatni, midön a' mi gyalogokból ágyukból, és lovasokból álló Sergeink meg-érkezvén; a' Törökök nem vevék tréfára a' dolgot, sem pedig valóból meg-nem maradának az innetső parton tsatázni; hanem a' vizen ismét által gázolának. Tsak ugyan a' mi ágyuink 4 Törököt ejtettek, ök pedig 2 Húszár lovat részünkről meg-sebesítettek. Egész estvéig ültek azon erdőben a' Törökök akkor pedig dolgokra mentenek.

A' Ruktzimi Táborból Hertzeg Kóburgtól Jun. 28-dikán költ jelentés szerént: ugyan ezen napon a' Muszka vagy Orosz Vezér Gróf Soltikov, a' maga keze alatt való Sereggel, 2-órányi földel Khozimon alóll, a' Dnizter folyó vizén már valahára egészlen által-költözvén, a' Hertzeg Kóburg keze alatt lévő Sergeinkel edgyesült és magát öszve-tsatolta. Ezen Gróf Soltikov Serge áll ezekből: 3 gyalog Rgmték u. m. Szent Pétersburgi, Archangyali, és Novogroszi! 2 Batall. Gránátérosok, 1 Batall. Stutzosok vadászok, 3 Rgmt Lovaság, ugy mint: a' Sofiai Neséni, és Tlukovtsei: ezeken kívül még két Sereg Kozákok. Fő Vezér Gr. Soltikovnak alatta van Generál-lájd. Hertzeg Gallitzin, és ezen 3 Generálmájorok, Hertzeg Poforovsky, Lunin, és Vesmitinov. (**)

A' Sajtóban van ezen Kurir, midön ezt írom; a' Kapután Balsa a' Fekete Tengeren meg-ütközött a' Muszkával, és a' Muszkáktól irgalmatlanúl megverettettek, 5000 Török el-fogatott; (a' többit máskor, mert ebben az órában érkezett a' Muszka Kurir.

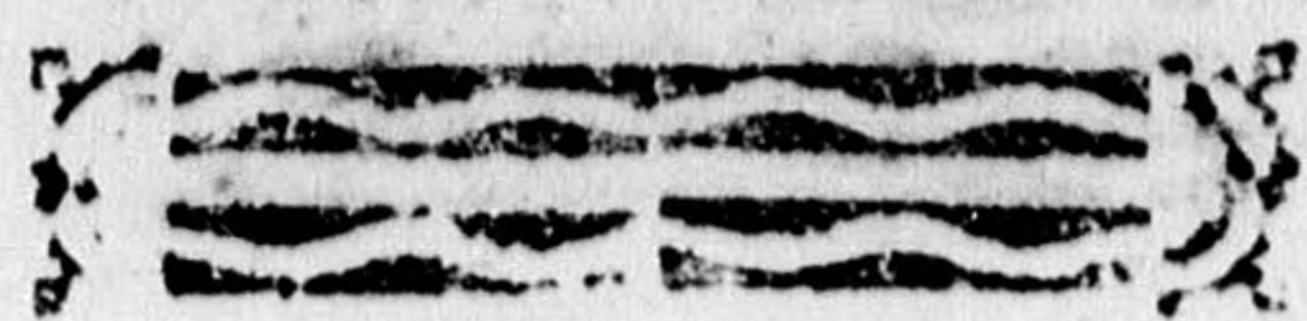

Vallyon leszszé hamar békeesség ?

Nem igen biztat bennünket a' Bétsi Magyar Kurir azt mondja edgy Táborban lévő 4 fiai után fápittozva sohajtazó Háromszéki édes Anya. — Ezek a' szegény Székely aszszonyok, minekutánna az Ország' belölről való óltalmára még tsak az öreg, hibás férfiakat-is fegyverben ölteztették, és Sergekben tartják, az ifjabbakat pedig a' határszélekre vitték, minden innep-napokon öszve-gyűlnek és házok előtt az útszákban szüntelen a' kivánt békeességről tanátskoznak; kiknek nem kedveskedhetnék a' mi Kurirunk kedvesebb hirrel, mint ha azt vinné: Békeesség van! de — Minden nap nagyobb, meszse-terjettebb és öszve-zavartabb a' háború; mert — Ha igaz, ama sok tüzet ki-állott Anglus-erősségből Gybráltár Várából jött tudósítás innen az iratik, hogy nem régiben bizonyos Anglus hajók érkeztenek-meg, mellyek 68 32 fontos gollyóbifú ágyukkal, gollyóbifokkal, bombikkal és tüzi porral valának meg-terhelve, és mind ezekkel Konstantzinápolyba szándékoznak. — Berlinből olly hir szárnyal felénk, hogy 60-ezer meg-ért képü Pruszszus katonák — senki sem tudja mi tzéllal — fegyverben vagynak; és ugyan itt Berlinben közönségesen erősitik, hogy a' Frantzia Udvartól, a' Berlini, a' napokban olly Levelet kapott, melly-szerént az iratik, hogy a' Pruszszus Király semmi szin alatt magát a' jelen-lévő Török háboruba ne elegyitse, valamint más Europai Udvarok magokat belé nem elegyítették, midön ő a' forró-nyavallyában fantaserazó Hollándiai közönséges-társaságon

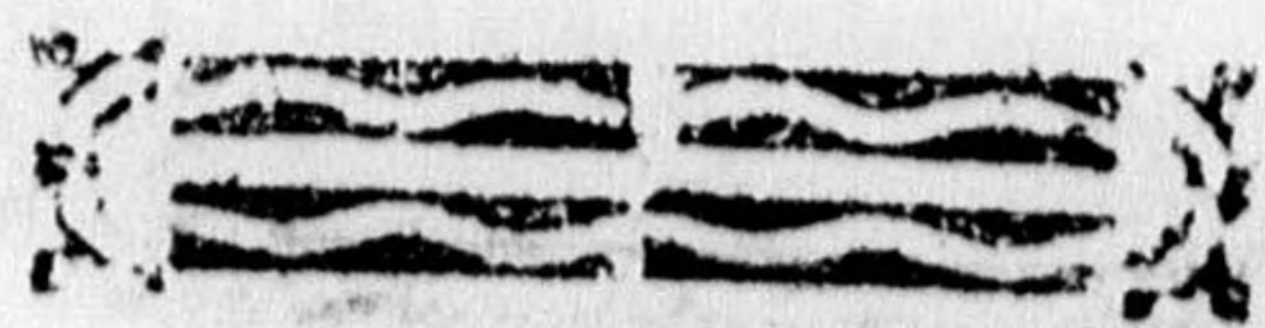
ked.

kedve-szerént eret vágott. — A' Mufzka Udvar — mint Dántzig szabad Várofsának szövetséges őltalmazója — az idegen Levelek-szerént, ezen Városnak sem önként való által állását, sem Prufzfiától való el-foglalását meg-nem akarja engedni. — Stokholomból bizonyosnak iratik, hogy a' Svédok' hadi-hajos-ferge már Májusnak 9-dikén bizonyofon meg-indult; 50-ezer hadi-férfiak fegyverben állanak, és minden hadakozó és éleségbéli dolgokkal bőven el-vagynak készölve, sőt — Némellyeknek ítéletek-szerént, a' m. h. 25-dikén edgy Kurir érkezett Stokhalomból Bétsbe, melly innen leg-ottan ő Felségéhez a' Táborhoz küldetvén — azt mérik erősíteni, hogy az ez által küldöt Levélben Svéd-ország ellen világofon hadat izent légyen; a' honnan (a' Zemlini Levelek-szerént) ezen Kurirnak a' Táborhoz való meg-érkezésével, a' F. Tsászár leg-ottan 6 Kurirokat indított volna-meg; edgyet Bétsbe Feldm. Laudonhoz, a' többit a' szélek-lévő Táborok' Fő Vezéreihez. — A' külső Levelekből azt olvassuk, hogy a' Porta 12 milliomat küldött volna Svétziának azért, hogy a' Mufzkával való hadakozáshoz el-mulhatatlanúl hozzá kezdjen; sőt — A' nagy szemü Politikusok — némely Udvarok titkának ábrázatjáról a' szem-fedelet erőszakofon le akarván húzni, azt mérik erősíteni, hogy Anglia, Prufzfia, Svéd és Dán-országok között edgy erőtfzve-kaptsólt frigy-kötés lenne — mellynek igazságáról noha tsak a' következendő idő még eddig a' kezes — még-is nagyok a' jelek; 's ha ez igaz találna lenni — a' Svédok az Oroszok ellen hadat

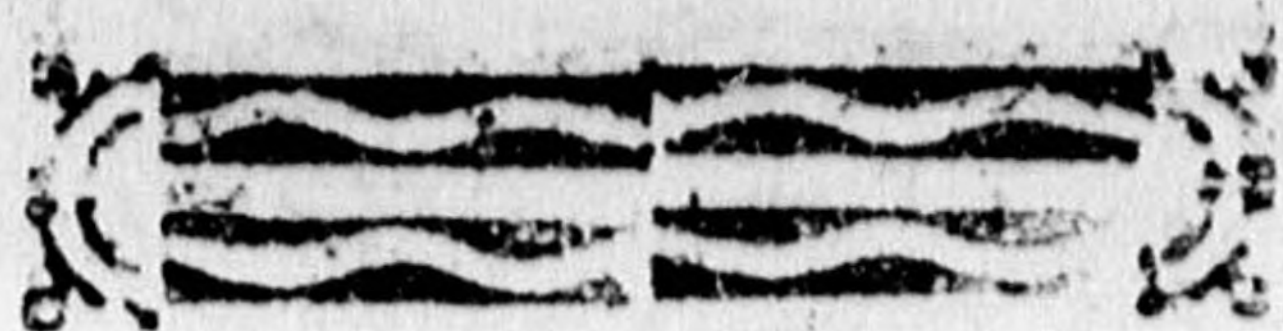

izennek — a' Pruszszus 60 - ezerrel áll talpon —
Konstanzinápolyba Anglus hajók vizik a' tüzi e-
röt. — A' Lengyel Nemefi - Rend fel-borzadt szemöl-
möldökkel sűttog egymás-között. — Ha az 1788-dik
nem-is; de a' — 89-dik elzendő, a' viselt dolgok'
íróji előtt nem utólsó lenne — azonban a' mindent
látni és tudni kívánó Politikusok szeme elöl tsak
edgy firhang vonatik-el, 's mingyárt más-képpen
lehet. — A' mint a' Portának hizekedő némely
külső Levelekből olvasuk, a' Mahumed Udvara
még eddig nem igen ijedett-meg — ha igaz, hogy
a' 2 Tsászári Udvaroktól 2 száz milliomat kér a'
békeféért, 's azonban semmit sem ígér? 's nem
ád, abba minden bizonyos lehet, hogy vesznek
tölle, és rövid idő alatt fontos hireket hallunk.

Hazabéli Tudósítások.

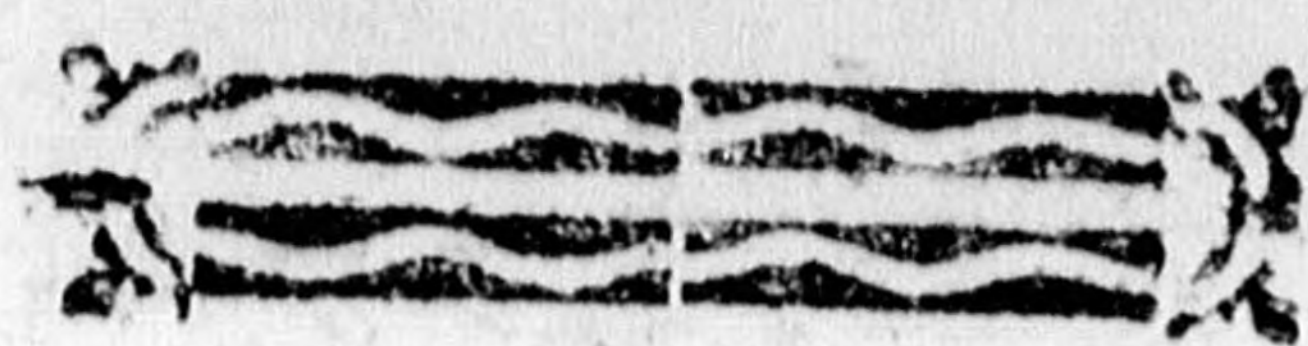
Az Erdélyi Musáknak ama nagy Gyámola Bá-
ró Alvintzi — Ur ő Nagysága, a' m. hón. 6-dikán
egy néhány napig tartó tüdő-gyúladása után hirte-
len és véletlen ki-múlván e' látható testi Világból,
ugyan azon h. 22-dikén el-temetteték Kolosváratt
a' Nagy Templom halotti-bóltjában szokott tífzte-
lettel 1 Prédikátzió és 1 Orátzió mondás mellett;
kit máig-is keseregnek a' Músák. — Tek. Bogátsi
Pál Ur, különös érdemeiért a' N. Kolosvár Várme-
gyei Subálternum Forumon Afsefsorrá tétetett; hel-
lyette pedig Actuáriusá lett Palatkay Sándor Ur.
— Székely Lászlóné Afszony ő Nagysága-is meg-
halálozott és el-is temettetett. — Nagy érdemü Or-
vas Doktor Gyarmathi Sámuel Ur N. Hunyad Vár-

megyének Rend-szerént való Doktorává tétetett. — Most itten Erdélyben sok helyeken a' forró-nyavalya, torok-fájás és a' száj-fájás uralkodik. Sokkal bővebb és óltsóbb minden eleségbéli dolog, mint az esztendőnek elején vala; mint-hogy a' természet mindenütt igen szép. — Ama nevezetes Szem Orvos Doktor Mólnár János Ur, edgy Oláh Grámmatikát irt és nyomtattatott-ki; mellyben Deák be-tükkel az Oláh szókat ugy-is le-irta, a' mint közönséges képpen más Nemzetek és maga az Oláh-is ki-hangzani szokta a' szókat, és a' nyelvnek mind a' 8 némü szovait az értéfig németül meg-magyarázta. Ezen érdemes Ur a' maga Nemzetétől annál többet érdemel, mennél nagyobb szorgalmatofságát fordította ezen szükséges munkára. Nó Magyar Grámmatikuskok hól vagytak! — irnánk ugyé? ha valaki meg-fizetne érette! A' Nemzet' pallérozásában, és az Oskolai Tudományoknak, régtől fogva ohajtott, jobb rendben állittásában fáradzó tudóslak leg-többet érdemlenek a' magok Nemzetektől. Oh kedves Hazám!! vallyon meddig lélsznek még te benned rendezetlenek a' Hazát és Nemzetet bődögitó Tudományok mihellyei! Mikor leszsz már az egyfzer, hogy a' Non-Enshellyet Enset tanulunk, és a' mi Músáink az Oskolabéli lári-fári helyett Politikát: Törvény, Erköltsi-tudományt; a' Deák helyett Magyarat, és a' 'Sídó helyett a' Magyarból Német nyelvet tanulván 25 esztendeig tartott Oskolai porban való heverésünk után — hogy ne ugy lépnénk már egyfzer a' pallérozott világ eleibe, mint ha minnyájon az Ok-

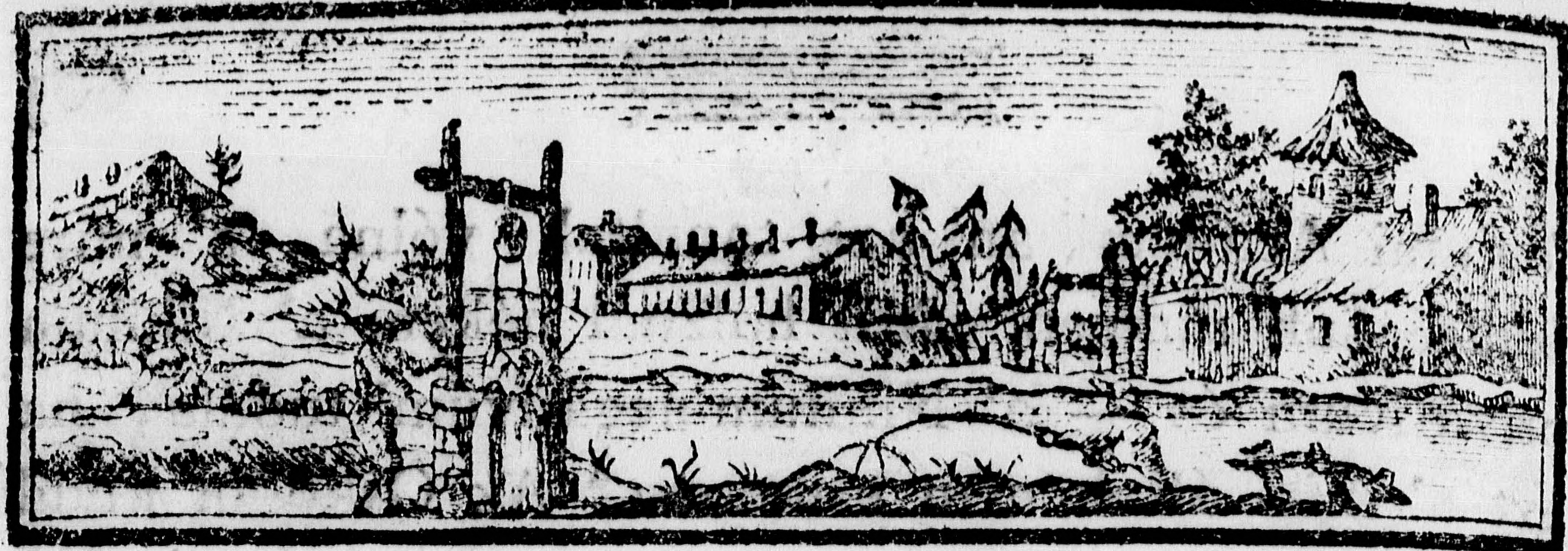

soniumi Academiban azt tanultuk volna, a' mire szükségünk nintsen. Mit használ nékem a' Nihilum privativum és — a' Nihilum-negativum' tudása, ha azt a' min állok nem esmerem? Az Oskolán kívül esmerjük-meg magunkat; de későn; mert már Vének vagyunk!

Elegyes Tudósítások.

Azt írják Zemlinből, hogy már most nem minden hitel-nélkül való hirnek tartatik, hogy Feldm. Laudon ide le-fogna jöni a' Táborhoz. — A' Bánátusi Szabad-seregnek Vezére Kotsa, nem régiben a' fő Tábori szálláshoz ment; és minekutánna ő Felségétől audientziát nyert volna, ezen szörnyű melegben (már az idén 3 gráduossal fellyebb hágott a' meleg mérőben a' meleg, mint tavaly leg nagyobb meleg időben) azon hosszú drága bőrből készült mentében ment ő Felsége eleibe, melytől Márziusban Jagodinnál a' Teftedárt fosztotta valameg, midőn a' Belgrádba pénzt vivő Török Serget le-vágta és minden kintseket el-fogta vala. Most megint nehéz tüzelő eszközöket kért ő Felségétől a' maga számára. — A' Bukovinai Tábornál pedig Jeni Flore edgy Szabad-seregnek Elöljárója, ki még eddig tsudálkozásra való vitézséggel viselte magát, most-is Husba Belsarábiának szélein, a' maga Sergének edgy részével jó süveg alatt-áll, ő Felségétől Májorra tétetett. E' szép rang egy lépésre! — A' múlt h. 26-dikán a' Réf. Consistorium gyűlést tartott az Oskolák' jobb rendbe vétele eránt Debretzenben.

ÖRVEENDETES HIR!

Az igazság' Isten-afszonya Afiréa, kinek a' Hazabéli közönséges bal-vélekedés már több 2 esztendejénél, egy gyászos szem-fedelet tart vala országán, már most azt szeméről le-vetette: M. G. Lázár Josef és M. G. néhai meg-bóldogúlt Földvári Ferentz Ur ő Nagysága vólt élete-párja, most pedig el-maradott Özvegye Bethlen Mária Afszony ő Nagyságoknak szomorú ügyét mérő serpenyőjében vevén, azt a' Vármegye Törvényes-szé-ken; a' Királyi Táblán, sőt végre az igazság Oszlopa II-dik JOSEF előtt-is meg-mérvén; minekutána azoknak ártatlanságokat világosnak, szenvedéseket méltatlannak találta vólna, minden ítélő szé-kek előtt, sőt II-dik JOSEF előtt-is azon vélekedésből származott ügyekből, mely-szerént Sz. Régenben és Besztertzén ártatlan fogságban tartatnak vala, meg-szabadította, és tökéletesen ártatlanoknak ítélte; mely ítélete már a' F. Udv. Ma. Kantzelláriához-is ő Felségétől vissza-érkezővén, a' Pofonyi Hirmondónak azon 1786-ban költ Levelei, mellyekben ezen ügy a' vélekedés-szerént, hamissan vala le-irva, el-temették, és azoknak hibájokról a' Magyar Kurir Bétsből kér engedelmet.